

Foto: Jernej Furman, CC BY 2.0

AI & billedgenerering

Vi kan ikke længere være sikker på, at det, vi ser med det blotte øje, er sandt.

AI-billedgenerering er blevet så god, at virkeligheden bliver svær at skelne fra falske fotorealistiske fotos. Hvilken betydning kan det have for demokrati og tillid i samfundet?

Året før ChatGPT blev lanceret i 2022, fik vi mulighed for at AI-generere billeder med Dall-E, MidJourney og Firefly. Indtil foråret 2025 kunne man næsten altid se, når noget var AI-generet. Der var fx fejl i antal fingre, i horisonten bag et ansigt eller i sammensætning af nakke og krop. Men så kom der en opdatering, hvor ChatGPT smeltede sammen med Dall-E og fik navnet ChatGPT-4o, og den blev så god, at det er helt umuligt at skele ægte fra kunstigt eller falsk med det blotte øje. Det er lovpligtigt at markere alt AI-genereret materiale med en tydelig deklaration af, at det er lavet med AI, men de færreste gør det.

Billeder og videoer, hvor man fx. putter mennesker ind i situationer, de aldrig har været i, kan bruges til et hvilket som helst narrativ uden grænser: Til politisk påvirkning, til manipulation af sårbare eller ikke sårbare. Til radikaliserende eller kvindehad. Udbredelsen af teknologien vil skabe en endnu dybere mistillidskløft, som vi har set med udbredelsen af fake news. Borgere taber tilliden og holder selv vigtige agendaer ud i strakt arm. For måske er det fake.

Alligevel er der rigtig mange, som er vildt begejstrede over de nye muligheder med generativ AI og ikke mindst OpenAI's billedgeneratorer.

Diskutér i par

- Hvilke fordele kan AI-genererede billeder have i samfundet? Overvej brug i fx nyhedsformidling, undervisning eller kommunikation.
- Hvilke ulemper opstår, når det bliver svært at skelne mellem ægte og AI-genererede billeder?
- Hvilken rolle spiller billedet som dokumentation?
- Hvordan kan AI-billeder bruges til at understøtte fake news? Overvej, hvem der kan have interesse i at manipulere den visuelle virkelighed.
- I et konkurrencedemokrati forudsættes det, at borgerne kan træffe informerede valg mellem partier. Hvordan udfordrer billedbaseret misinformation denne model?

- I et deltagelsesdemokrati er tillid til medier og information en forudsætning for aktivt medborgerskab. Kan mistillid til billeder føre til politisk apati eller passivitet?
- Den tyske filosof og sociolog Jürgen Habermas taler om at man i det deliberative demokrati lægger vægt på saglig, offentlig samtale mellem oplyste borgere. Hvad sker der med den demokratiske debat, hvis vi ikke kan stole på, hvad vi ser?

I grupper

- Del jeres refleksioner fra pararbejdet. Er der uenighed i vurderingen af, hvor farlig billedmanipulation egentlig er for demokratiet?
- Lav en tjekliste med metoder til at vurdere, om billeder på sociale medier er ægte eller AI-genererede. Inkludér kildekritiske begreber som validitet, dokumentation og afsender.